
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

קריאה באיש ההלכה של הרב סולובייצ'יק - 14765

תאריך עדכון אחרון 22-09-2021

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מחשבת ישראל

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' אבינועם רוזנק

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: avinoam.rosenak@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: תיאום בדוא"ל

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס יעסוק במפגש שבין אמונה ודת לאתגרים הפילוסופיים והחינוכיים בעת החדשה. נכיר מושגי יסוד במחשבה הפילוסופית המאפשרים התמודדות עם מפגשים אלה. נחוות קריאה רציפה של איש ההלכה שהוא חיבורו החשוב של הרב סולובייצ'יק ונבין תובנות יסודיות של תפיסת עולמו לאור חיבור זה. הקורס ישמש כשער להבנת הפילוסופיה של האורתודוקסיה המודרנית.

מטרות הקורס:

הכרת דגמים של התמודדות עם המודרנה בכלל ושל האורתודוקסיה המודרנית בפרט. קריאה והכרה לעומק של חיבור איש ההלכה של סולובייצ'יק. מיומנות ניתוח טקסט במחשבת ישראל בזמן החדש. הכרת השלכות הגות זו על הגות יהודית בת זמננו.

תוצרי למידה

בסימום של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

הכרת דגמים של התמודדות עם המודרנה בכלל ושל האורתודוקסיה המודרנית בפרט. קריאה והכרה לעומק של חיבור איש ההלכה של סולובייצ'יק. מיומנות ניתוח טקסט במחשבת ישראל בזמן החדש. הכרת השלכות הגות זו על הגות יהודית בת זמננו.

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה ודיון

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- [1] מבוא: אתגר המפגש הפילוסופי-השכלתי (הרטמן) ואתגר המפגש ההיסטורי (רביצקי).
 - [2] על שינוי פני ההווה בעולם החדש ועל הסרת קסם הדת.
 - [3] על מושג התרגום וגבולותיו
 - [4-5] משנתו של הרב סולובייצ'יק בהתמודדות עם המודרנה: המהפיכה הקנטיאנית והשלכותיה ועיון באיש ההלכה לאורה
- יתר השיעורים יעסקו בקריאה צמודה של הטקסט של איש ההלכה

חומר חובה לקריאה:

1. דוד הרטמן, הרמב"ם הלכה ופילוסופיה, עם עובד, תל-אביב 1979, עמ' 15–26.
- יונתן כהן, מחשבת ישראל לשם חינוך: האם המסורת היהודית ניתנת ל"תרגום"? , עיצוב ושיקום: אסופת מאמרים לזכרם של עקיבא ארנסט סימון וקרל פרנקנשטיין, צבי לם (עורך), מאגנס, ירושלים

1996, עמ' 164-182

2. ראובן ציגלר, עוז וענווה : הגותו של הרב יוסף דוב סולובייצ'יק, ירושלים : ספרי מגיד - הוצאת קורן, 2018

3. הרב י"ד סולובייצ'יק, הרב יוסף דב סולובייצ'יק, איש ההלכה: גלוי ונסתר, ירושלים תשל"ט
- הרב סולובייצ'יק, "ממעמקים", דברי הגות והערכה, ספריית אלינור שליד המחלקה לחינוך ולתרבות תורניים בגולה של ההסתדרות הציונית העולמית, ירושלים תשמ"ב, עמ' 117 - 136
4. הרב י"ד סולובייצ'יק, איש האמונה, מוסד הרב קוק, ירושלים תשמ"א.
5. אביעזר רביצקי, 'הכרה מדעית ודבקות דתית', חירות על הלוחות, תל אביב תשנ"ט, עמ' 178-206
6. אבינועם רוזנק, הגיונות במחשבת ישראל, ירושלים: הוצאת זלמן שז"ר, 2015
7. אבינועם רוזנק, נפתלי רוטנברג (ענרכים), רב בעולם החדש : עיונים בהשפעתו של הרב יוסף דוב סולובייצ'יק על תרבות, על חינוך ועל מחשבה יהודית, ירושלים: מכון ון ליר בירושלים, תשע"א.
8. מיכאל רוזנק, 'האדם היהודי', ספר היוכל לכבוד הרב סולובייצ'יק, כרך א, עמ' קנב-קסט.
- דב שוורץ, הגותו הפילוסופית של הרב סולובייצ'יק, אלון שבות: תבונות, תשס"ד.
9. אליעזר שביד, הפילוסופים הגדולים שלנו, תל אביב תשנ"ט, עמ' 107—157
10. אליעזר שביד, הפילוסופים הגדולים שלנו, תל אביב תשנ"ט, עמ' 161—303
11. אבי שגיא, הרב סולובייצ'יק: הגות יהודית לנוכח המודרנה", בתוך ספרו: אתגר השיבה אל המסורת, הוצאת בר אילן, שלום הרטמן והקיבוץ המאוחד, תל אביב וירושלים, עמ' 58-30.

12. Dov Schwartz, *From Phenomenology to Existentialism : The Philosophy of Rabbi Joseph B. Soloveitchik*, Leiden : Brill, 2013

13. Reinier Munk, *The Rationale of Halakhic Man : Joseph B. Soloveitchik's conception*, Amsterdam : J.C. Gieben, 1996

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי :

מידע נוסף / הערות:

אם הקורס יתנהל בזום בשל אילוצי קורונה הוא ילווה עד כמה שניתן במצגות שמסייעות ללמידה. המצגות אינן חלק מהחומרים שישלחו לתלמידים במהלך הקורס ובסופו. הטקסטים הנלמדים ישלחו לכולם דרך הדוא"ל במודל.

אם הקורס יתנהל בזום בשל אילוצי קורונה אני צופה שהספק הלמידה יהיה נמוך יותר מהתוכנית המוצעת כאן בשל התאמות הכרחיות למרחב הלמידה הוירטואלי ואפשר שנגיע רק לחצי מההספק המתואר כאן.

הקורס יסתיים בעבודת סיום קורס.

מפגשי הכיתה בזום יתועדו ויופיעו ב-Moodle למשך שבוע אחד בלבד לאחר השיעור. אין לעשות כל שימוש בהקלטת השיעור מעבר ללימוד בקורס זה.

אנא היכנסו לזום באמצעות שם פרטי ושם משפחה.

אנא, לשם הגברת הריכוז בשיעור אנא סגרו את כל היישומים במחשב שאינם רלוונטיים.

כל סטודנט הרוצה להשתתף בקורס צריך להפעיל את המצלמה של הזום. זה חיוני לניסיון לשמור על

מרחב למידה דיאלוגי. רק במקרים חריגים, יש לקבל אישור מהמרצה לסגירת מצלמה.
תהליך הלימוד והקצב יהיה בכפוף לדינמיקה של הלמידה בכיתה